

KACZKA KRZYŻÓWKA

– *Anas platyrhynchos*

Systematyka

- królestwo: zwierzęta
- gromada: ptaki
- typ: strunowce
- rząd: blaszkodziobe
- podtyp: kręgowce
- rodzina: kaczkowate

Jak wygląda?

Krzyżówka jest najbardziej znaną i najliczniejszą w świecie dziką kaczką, przedstawicielką tzw. kaczek właściwych, charakteryzujących się: barwnym lusterkiem na skrzydle, sylwetką podczas pływania ze skośnie uniesionym, a nie trzymanym poziomo ogonem, silnie zaznaczonym dymorfizmem płciowym i sezonowym, niechętnie nurkujących (podczas żerowania zbierają pokarm z powierzchni wody lub zanurzają pionowo co najwyżej połowę ciała) i zrywających się do lotu sprawnie, bez konieczności „rozbiegania się” po powierzchni wody.

Kaczor krzyżówki w szacie godowej ma charakterystyczną, czarnozieloną z granatowym połyskiem głowę, oddzieloną od brązowego wola białą obrączką oraz dwa charakterystyczne „łoczki” na pokrywach nadogonowych. Kaczka jest brązowa z drobnym, ciemniejszym rysunkiem. Lusterko u obu płci jest identyczne: granatowoniebieskie, obrzeżone z obydwu stron białą-czarną lamówką. Kaczory noszą szatę godową od września do czerwca, latem zaś, w szacie spoczynkowej, od kaczek różni je barwa dzioba (jest on zawsze jednolicie oliwkowozielonkawy z czarnym paznokciem u samca, plamisty brązopomarańczowy u samic). Masa ciała wynosi 0,8–1,7 kg (samce nieco większe), długość ciała 50–63 cm, rozpiętość skrzydeł 80–95 cm.

W jakim środowisku żyje?

W Polsce kaczki występują licznie w całym kraju, zasiedlając nawet jeziora tatrzańskie. Obserwuje się również wnikanie tego gatunku do parków miejskich, gdzie kaczki tworzą osiadłe populacje. Chętnie gniazdują tam w dziuplach starych drzew, korzystają też z specjalnie wywieszanych wiklinowych koszy lęgowych. Niewiele jest zbiorników wodnych, na których nie spotyka się kaczek albo przez cały rok, albo podczas wędrówek czy zimowania. Krzyżówka zasiedla zarówno wody słodkie, jak też słonawe czy wręcz słone (choć wody słonej pić nie może), począwszy od naturalnych dolin rzecznych i jezior (jej optymalnych siedlisk), poprzez stawy rybne, torfianki w krajobrazie rolniczym, aż do śródlęśnych bagienek.

Ważne dla możliwości odbicia lęgów jest wystarczająco obfita roślinność w sąsiedztwie zbiornika, choć gatunek ten potrafi gniazdować nie tylko na ziemi wśród gęstej pokrywy, ale też daleko od wody, w lesie, w dziuplach drzew, a w miastach także na dachach, pasach zieleni między pasami autostrad, w donicach ozdobnych roślin i innych, zupełnie nietypowych miejscach.

Czym się żywi?

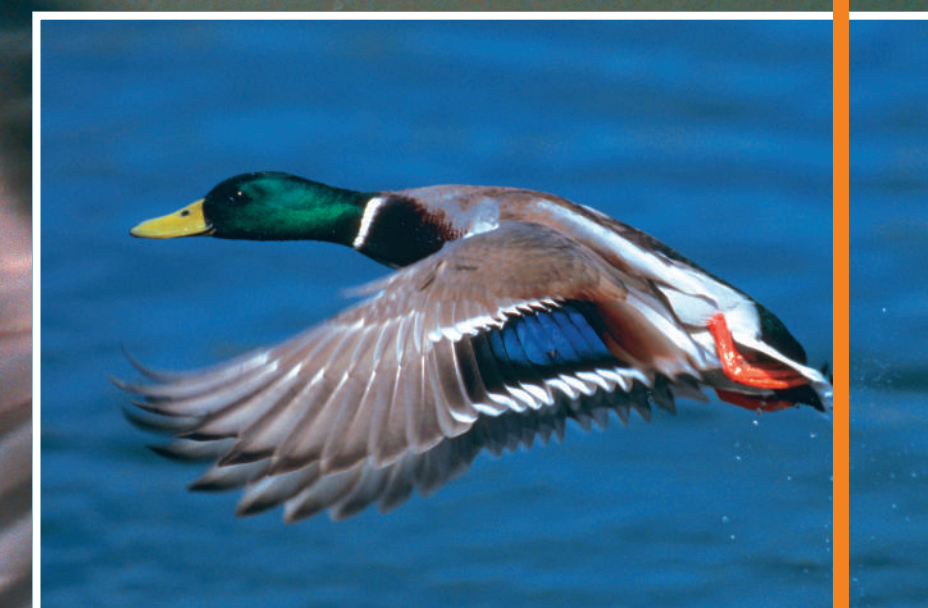
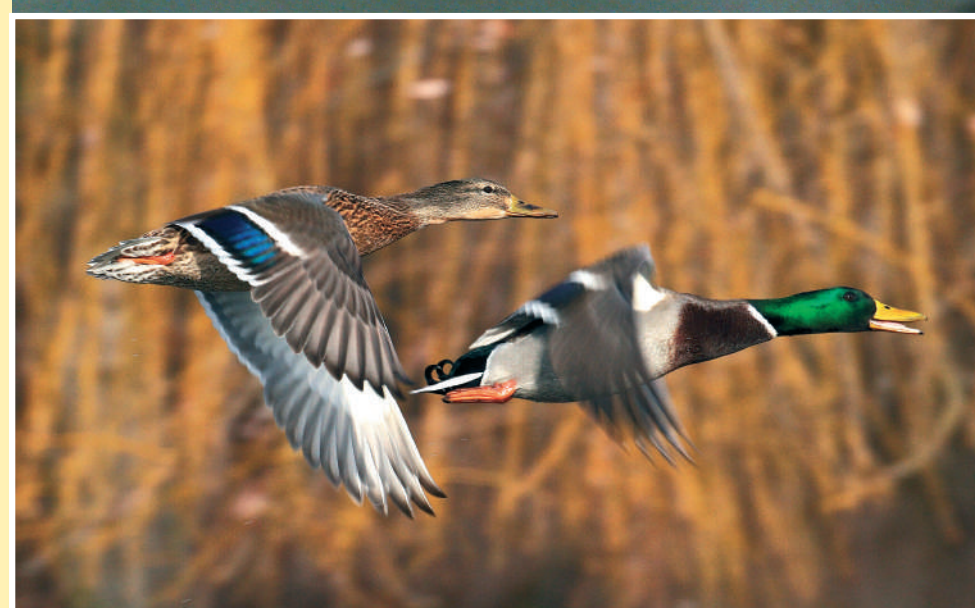
Pokarm kaczek jest bardzo zróżnicowany. Krzyżówki korzystają z wielu nadarżających się okazji do wzbogacenia diety. Zwykle są to zielone części i nasiona roślin wodnych, ale często również ziarno zbóż, żołądź, drobne wodne owady, mączkaki czy skorupiaki, a nawet małe płazy (zwłaszcza ich kijanki) i rybki.

Czy wiesz, że:

- Lęgi mają miejsce na przełomie marca i kwietnia. Samica codziennie znosi po 1 jajku, pełne zniesienie składa się z 8–14 jaj. W tym czasie kaczka traci cały puch z okolicy brzucha (powstaje całkowicie naga, dobrze ukrwiona tzw. plama lęgowa). Puch pozostaje w gnieździe, a samica, udając się na żerowanie, przykrywa nim jaja.
- Część ptaków prowadzi osiadły, a część wędrowny tryb życia, przy czym krzyżówka jest gatunkiem bardzo socjalnym – stada migracyjne czy zimowiskowe mogą liczyć nawet do kilkudziesięciu tysięcy osobników.
- Zagrożeniem dla liczebności kaczek w Polsce są zmiany, jakie zachodzą w polskim krajobrazie: pogłębianie i czyszczenie z roślinności stawów rybnych, niszczenie śródpolnych oczek wodnych oraz niekontrolowany wzrost populacji lisa.

Kaczka krzyżówka

Jak wygląda?

Czym się żywi?

W jakim środowisku żyje?

Z W I E R Z E T A P O L S K I

